

Jaarplan 2021 Seniorenraad gemeente Berg en Dal

We richten ons als Seniorenraad primair op het belang van senioren (55-plus), maar wel met oog voor het algemeen belang van alle burgers, jong en oud. Gevraagd en ongevraagd dienen we de gemeente van advies.

Het beleidsveld **Zorg & Welzijn** staat onder druk door de almaar oplopende kosten in het Sociaal Domein. Gemeenten geven fors meer geld uit aan de wettelijke zorgtaken dan zij de middelen hiervoor krijgen van het rijk. De stijging bij ons zit hem vooral in de jeugdzorg, maar ook in een grotere vraag naar huishoudelijke hulp. Onlangs heeft de gemeenteraad een herstelplan goedgekeurd wat er toe moet leiden dat de uitgaven in het Sociaal Domein in vier jaar worden terug gebracht naar het niveau van 2018. Voor de begroting van dit jaar is de oorspronkelijk bedachte bezuiniging op het Sociaal Domein ad € 300.000 via door de raadsfracties ingebrachte voorstellen tot een bedrag ad € 222.000 teruggebracht en vervolgens door het college vanwege corona uiteindelijk beperkt tot € 52.000. Voor de komende drie jaar staat de bezuinigingsopdracht nog als een huis. Het is onze plicht om serieus naar de kostenkant te kijken en reële besparingsmogelijkheden te ondersteunen. Wel moet voorop staan dat er adequate antwoorden worden gegeven op de hulp- en zorgvragen van de inwoners. Met het draaien aan financiële uitgavenknoppen worden korte termijn-bezuiningen bereikt waar de gevolgen op de wat langere termijn niet of te weinig in ogenschouw worden genomen. Teveel wordt verwacht van de inzet op het benutten van 'eigen kracht' en het inzetten van je sociale netwerk. Het leidt weliswaar tot hogere drempels om je zorgvraag bij de gemeente neer te leggen, maar niet tot het oplossen van je zorgvraag, en uiteindelijk zelfs tot verder stijgende kosten. De huidige Wmo dateert van 2015. Al sinds 2016 ligt er een studie die aangeeft dat de inzet op 'eigen kracht' en het beroep doen op je sociale netwerk een doodlopende weg is die vraagt om een andere benadering. Dit wordt inzichtelijk beschreven in het boek 'De nieuwe route, transformatie in het sociaal domein, samensturing met alle betrokkenen' van Anke Siegers. Wij willen hierover in gesprek met de gemeente, daar wij de noodzaak van een andere benadering, het herdefiniëren van een visie op het sociaal domein als noodzakelijk zien.

De eenzaamheids- en/of zingevingsproblematiek blijkt moeilijk aan te pakken in onze gemeente. Hoe groot dit probleem werkelijk is blijkt moeilijk in kaart te brengen. Onze gemeente heeft zich (nog) niet aangesloten bij het landelijk actieplan Eén tegen Eenzaamheid. Dit actieplan voorziet in een aantal in te zetten instrumenten, o.a. een programma voor het opzetten van te houden huisbezoeken bij ouderen (75-plus). Het Sociaal Team heeft wel het plan om een werkgroep Preventief werken op te zetten. Wij zijn gevraagd om hieraan deel te nemen. De problematiek van eenzaamheid komt hierin zeker aan de orde. Uiteraard zullen we ons hiervoor inzetten.

Nu de door ons gewenste 'ouderenwerker' door de gemeente op korte termijn niet wordt gehonoreerd zullen we de politieke partijen hiervoor benaderen in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. We blijven ons inzetten voor specifieke aandacht voor ouderen, gezien de veronderstelde eenzaamheids- en zingevingsproblematiek, en de problemen op het gebied van wonen en vervoer/mobiliteit. Ouderen die graag willen verhuizen naar voor hen geschiktere woonruimte kunnen dat vaak niet omdat er geen geschikte woning voorhanden is of financieel onbereikbaar. Vooral in de sociale huursector speelt dat probleem.

Dementievriendelijk Berg en Dal

Onlangs is, na een onderzoek naar de dementievriendelijkheid van onze gemeente, de stichting Dementievriendelijk Berg en Dal opgericht. Het doel van de stichting is kennisgeving over dementie bij een breder publiek onder meer door het maken en uitgeven van publicaties, organiseren van cursussen, het oprichten en exploiteren van dementievriendelijke ontmoetingsmogelijkheden voor mensen en hun mantelzorgers en verbinding leggen tussen bestaande en toekomstige initiatieven. Dementie komt in haar verschillende vormen steeds vaker voor. Er bestaat in de kern Groesbeek reeds een Alzheimercafé. Hiermee wordt vooral Groesbeek en directe omgeving bereikt. Uiteraard moeten ook de mensen met dementie en hun directe verwanten in de rest van onze gemeente worden bediend. Via

onze voorzitter zijn wij vertegenwoordigd in genoemde stichting. Wij zullen aandacht besteden aan het verschijnsel dementie en de problematiek die daaraan verbonden is.

Lokaal hitteplan Berg en Dal

Het hitteplan bestaat momenteel nog alleen uit afspraken tussen GGD, gemeente en Rode Kruis met betrekking tot communicatie ter voorbereiding op en tijdens een hittegolf. Vanuit de GGD zijn wij gevraagd om medewerking te verlenen c.q. een bijdrage te leveren in het doorontwikkelen van het huidige hitteplan. Er wordt vooral gezocht naar aanknopingspunten waarmee de kwetsbare groep van thuiswonende ouderen beter te bereiken is, enerzijds met voorlichting en bewustwordingsactiviteiten en anderzijds het bieden van ondersteuning tijdens een hittegolf. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij bestaande groepen/netwerken. Wij hebben hier inmiddels positief op gereageerd en zullen hierin dan ook actief participeren.

Op het beleidsterrein **Wonen** blijven we aandacht vragen voor de woonbehoefte van ouderen, naast dat van jongeren/starters op de woningmarkt. De Woonagenda is inmiddels geactualiseerd. Er wordt hierin wel degelijk aandacht besteed aan de mogelijkheid van alternatieve woonvormen zoals het hofjeswonen o.a. weergegeven in het 'Knarrenhof-concept'. Ouderen die verhuizen naar een vaak kleinere aangepaste woning of appartement zorgen voor doorstroming op de woningmarkt, zeker in de sociale huursector. Nu zitten ouderen vaak vast aan hun huidige woning omdat er geen adequate woningen voorhanden zijn of financieel onbereikbaar, en daarmee stagneert de woningmarkt. De gemeente heeft geen grondposities, en is voor de verwezenlijking van de in de Woonagenda verwoorde opgaven voor de verschillende doelgroepen afhankelijk van wat ontwikkelaars, corporaties en burgerinitiatieven aan bouwplannen opstellen en indienen. De gemeente heeft wel de mogelijkheid om hen te wijzen op de opgaven in de Woonagenda en zo mogelijk afspraken hierover met de indieners te maken, en kan indieners hierin ondersteunen om plannen planologisch mogelijk te maken. Wij willen de gemeente hierin kritisch en ondersteunend volgen.

Energietransitie

De plannen om van het gas af te komen vragen om draagvlak en inzet van alle burgers. Dit jaar wordt er een Regionale Energiestrategie (RES) regio Arnhem-Nijmegen vastgesteld. Vooral ook de ouderen zullen zich hiermee bezig moeten houden, en zullen zich zorgen maken: wat wordt er van mij verwacht, wat is reëel, wanneer gaat mijn wijk van het gas af, wat zijn de financiële consequenties, etc. Wij willen ons inzetten om de positie van ouderen in de transitie-opgave bij de planontwikkelingen te betrekken.

Op het beleidsterrein **Vervoer/Mobiliteit** blijven we ons sterk maken voor een gemeentedekkend vervoersnetwerk. In alle kernen van de gemeente moet het voor mensen die voor lokaal vervoer afhankelijk zijn van derden mogelijk zijn een beroep te doen op een vervoersdienst, zodat zij niet gedwongen aan huis zijn gebonden. Voor de kernen waar geen lokaal vraagafhankelijk vervoersdienst aanwezig is zien wij mogelijkheden voor het opzetten van een servicepunt AutoMaatje zoals dat door de ANWB wordt aangeboden. Deze vervoersdienst door vrijwilligers met eigen vervoer kan prima bestaan naast de in andere kernen aanwezige vervoersinitiatieven, en is zeker niet bedoeld als concurrent hiervan. Belangrijk hierin is dat de vervoersvrager zelfstandig in zijn vervoersbehoefte kan voorzien, en niet steeds een beroep moet doen op zijn sociale netwerk. We zijn nu met de gemeente in gesprek hoe dit servicepunt structureel organisatorisch in te bedden.

Hubtaxi

Het OV-vangnet als vorm van deur-tot-deur vervoer op afroep in gebieden waar geen OV is gaat op de schop. Het wordt tot 2022 nog uitgevoerd door de Regiotaxi, gecombineerd met het doelgroepenvervoer. Per 1 januari 2022 wordt dit vervoer op afroep vervangen door het invoeren van de 'hubtaxi'. Hiermee wordt het vervoer op afroep verzorgd van halte tot 'hub' en andersom. Een 'hub' is een treinstation of groot busknooppunt in Gelderland of net daarbuiten waar verschillende vormen van vervoer samenkomen en waar je een overstap kunt maken naar een andere vorm van vervoer. Wij willen wel meedenken met de gemeente en de vervoerder in het aanwijzen/bepalen van de plekken waar nieuwe haltes voor de hubtaxi moeten komen in onze prachtige omgeving ten behoeve van ook de oudere wandelaar.

Vanuit **Veiligheid**soogpunt is het belangrijk dat ouderen in adequate woningen zijn gehuisvest. Een specifiek woningaanbod voor ouderen kan hierin voorzien. Ook alternatieve woonvormen kunnen bijdragen aan een groter gevoel van veiligheid. Aandacht voor kwetsbare ouderen is nodig. Waar mogelijk zetten we ons hiervoor in. Ook de kwetsbaarheid van ouderen in het verkeer heeft onze aandacht. Met name de ontwikkelingen met betrekking tot de verkeersafwikkeling in/door het centrum van de verschillende kernen zullen we kritisch volgen.

Contact met gemeenteraad:

We proberen meer in contact te komen met de gemeenteraad om onze mening en wensen op het terrein van ouderenbeleid beter te kunnen wisselen. Helaas worden de thema-avonden over Sociaal Domein en de Woonagenda anders ingevuld dan we hadden verwacht. Het zijn informatieavonden geworden voor de raads- en carrouselleden. De thema-avonden zijn weliswaar openbaar (momenteel digitaal te volgen vanwege corona), maar de burger wordt hiervoor niet uitgenodigd om deel te nemen, dus ook wij niet. Wij blijven dit uiteraard benoemen in ons overleg met de gemeente. We streven er naar om hierin toch een rol te kunnen vervullen en onze visie en inzet beter onder de aandacht van de raad, en dus de politiek, te kunnen brengen. Helaas is onze directe ingang bij de gemeente door het vertrek van onze contactambtenaar weggefallen. We hopen op toewijzing van een nieuwe contactambtenaar. De lijn naar de wethouder staat gelukkig goed open.

Communicatie

Via vertegenwoordiging van ouderenbonden/-verenigingen in de Seniorenraad bereiken we een groot deel van onze achterban. We hebben inmiddels een nieuwe website laten bouwen met behoud van onze domeinnaam. Door corona heeft de publiekelijke lancering hiervan nog niet plaatsgevonden. We willen daar dit jaar uitvoering aan geven, met het doel ook actiever te communiceren via onze website.

5 maart 2021